

ZPS-3.431.3.4.2022.MK

Protokół kontroli doraźnej przeprowadzonej w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Człopie

Jednostka kontrolowana:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człopie
ul. Strzelecka 1
78-630 Człopa
Kierownikiem Ośrodka jest Pani Elżbieta Drab

Kontrolujący:

Marta Karbowiak – inspektor wojewódzki w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej, osoba kierująca zespołem,
Małgorzata Lewińska – główny specjalista w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej, na podstawie upoważnienia Nr 70/2022 z dnia 30 września 2022 r.
Kontrolerzy złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z kontroli.

(akta kontroli str. 1 - 3)

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzono w dniu 11 października 2022 r.
O terminie przeprowadzenia kontroli nie powiadamiano Kierownika jednostki z uwagi na fakt przeprowadzania kontroli doraźnej, zgodnie z § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020, poz. 2285).

Przedmiot kontroli:

Prawidłowe sporządzanie i aktualizowanie rodzinnych wywiadów środowiskowych w odniesieniu do prowadzonych przez MGOPS w Człopie postępowań w sprawie przyznawania świadczeń z pomocy społecznej, zgodnie z art. 106 ust. 4 oraz art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej oraz konstruowanie decyzji administracyjnych zgodnie z zasadami Kodeksu postępowania administracyjnego, w szczególności umieszczania niezbędnych elementów decyzji w podstawie prawnej - art. 107 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

Ustaień zawartych w protokole dokonano na podstawie analizy przedłożonych dokumentów oraz informacji udzielanych przez kierownika Ośrodka.

Ustalenia kontroli:

W związku z pismem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej dotyczącym ustalenia aktualnego stanu faktycznego realizacji zaleceń pokontrolnych, wydanych w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 24 października 2016 r. (znak: K-S-1.431.12.2016.ML) z powodu odwołania się MGOPS Człopa od decyzji Wojewody Zachodniopomorskiego, nakładającej karę pieniężną na Ośrodek w związku z niezrealizowaniem ww. zaleceń, przeprowadzono dodatkowe postępowanie kontrolne.

(akta kontroli str. 13 - 15)

Podczas kontroli analizie poddana została następująca tematyka:

Na podstawie losowo wybranych akt szczegółowo zbadano dokumentację osób korzystających z podstawowych form świadczeń pod względem:

- prawidłowego prowadzenia postępowań w ramach przyznawania świadczeń z pomocy społecznej (pieniężnych i niepieniężnych), w tym właściwe sporządzanie i aktualizowanie rodzinnych wywiadów środowiskowych;
- umieszczania niezbędnych elementów decyzji w podstawie prawnej, zgodnie z kodeksem postępowania administracyjnego.

Zasiłki stałe i składki na ubezpieczenie zdrowotne

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków stałych, składek na ubezpieczenie zdrowotne przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 22/11/4400/Zzst/2022

Decyzja Nr 9/1/4400/Zzst/2022

Decyzja Nr 2/1/4400/Zzst/2022

Decyzja Nr 5/1/4400/Zzst/2022

Kwestionariusze rodzinnych wywiadów środowiskowych wypełniane są przez pracowników socjalnych niedokładnie, nie wszystkie rubryki wywiadów posiadają odpowiednie zapisy. „Diagnoza/Ocena sytuacji rodziny, wnioski pracownika socjalnego” nie są uzupełniane albo zawierają jedynie zapis o posiadaniu dodatkowych zasobów pieniężnych przez rodzinę (np. 500+).

Zespół kontrolujący nie wniósł zastrzeżeń co do zasadności przyznania pomocy z tego rodzaju świadczenia.

Świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. świadczeń przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Świadczenie pieniężne

Decyzja Nr 117/5/4408/ZŻ/2022

Decyzja Nr 302/1/4408/ZŻ/2021

Decyzja Nr 104/9/4408/ZŻ/2022

Decyzja Nr 270/22/4408/ZŻ/2021

Decyzja Nr 151/2/4408/ZŻ/2022

Kwestionariusze rodzinnych wywiadów środowiskowych wypełniane są przez pracowników socjalnych niedokładnie, nie wszystkie rubryki wywiadów posiadają odpowiednie zapisy. „Diagnoza/Ocena sytuacji rodziny, wnioski pracownika socjalnego” nie są uzupełniane albo zawierają jedynie zapis o posiadaniu dodatkowych zasobów pieniężnych przez rodzinę (np. 500+).

Zespół kontrolujący nie wniósł zastrzeżeń co do zasadności przyznania pomocy z tego rodzaju świadczenia.

Świadczenie niepieniężne – posiłki

Decyzja Nr 5/4413/ZP/2022

Decyzja Nr 4/4413/ZP/2022
Decyzja Nr 2/4413/ZP/2022
Decyzja Nr 18/4413/ZP/2022

We wszystkich skontrolowanych sprawach decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności bez odpowiedniego uzasadnienia jego nadania.

Kwestionariusze rodzinnych wywiadów środowiskowych wypełniane są przez pracowników socjalnych niedokładnie, nie wszystkie rubryki wywiadów posiadają odpowiednie zapisy. „Diagnoza/Ocena sytuacji rodziny, wnioski pracownika socjalnego” nie są uzupełniane albo zawierają jedynie zapis o posiadaniu dodatkowych zasobów pieniężnych przez rodzinę (np. 500+).

Zespół kontrolujący nie wniósł zastrzeżeń co do zasadności przyznania pomocy z tego rodzaju świadczenia.

Zasiłki okresowe

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków okresowych przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 32/8/4401/Okr/2022
Decyzja Nr 95/4401/Okr/2022
Decyzja Nr 45/7/4401/Okr/2022
Decyzja Nr 84/7/4401/Okr/2022
Decyzja Nr 52/14/4401/Okr/2022

Kwestionariusze rodzinnych wywiadów środowiskowych wypełniane są przez pracowników socjalnych niedokładnie, nie wszystkie rubryki wywiadów posiadają odpowiednie zapisy. „Diagnoza/Ocena sytuacji rodziny, wnioski pracownika socjalnego” nie są uzupełniane albo zawierają jedynie zapis o posiadaniu dodatkowych zasobów pieniężnych przez rodzinę (np. 500+).

Zespół kontrolujący nie wniósł zastrzeżeń co do zasadności przyznania pomocy z tego rodzaju świadczenia.

Specjalne zasiłki celowe

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. zasiłków przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 138/2/4402/J/2022
Decyzja Nr 162/4/4402/J/2022
Decyzja Nr 100/5/4402/J/2022
Decyzja Nr 54/10/4402/J/2022

W dwóch sprawach z czterech skontrolowanych z zakresu przyznawania specjalnych zasiłków celowych pomoc przyznawano na okres kilku miesięcy (np. na 2 miesiące).

Kwestionariusze rodzinnych wywiadów środowiskowych wypełniane są przez pracowników socjalnych niedokładnie, nie wszystkie rubryki wywiadów posiadają odpowiednie zapisy. „Diagnoza/Ocena sytuacji rodziny, wnioski pracownika socjalnego” nie są uzupełniane albo zawierają jedynie zapis o posiadaniu dodatkowych zasobów pieniężnych przez rodzinę (np. 500+).

Zespół kontrolujący nie wniósł zastrzeżeń co do zasadności przyznania pomocy z tego rodzaju świadczenia.

Zasiłki celowe:

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. zasiłków przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 123/11/4402/J/2022

Decyzja Nr 98/3/4402/J/2022

Decyzja Nr 208/11/4402/J/2021

Decyzja Nr 148/12/4402/J/2022

Decyzja Nr 51/7/4402/J/2022

Decyzja Nr 331/31/4402/J/2021

Decyzja Nr 252/4/4402/J/2021

W jednej na siedem skontrolowanych spraw z zakresu zasiłków celowych pomoc przyznawano na okres kilku miesięcy (np. na 2 miesiące).

Ponadto w czterech skontrolowanych sprawach w podstawie prawnej decyzji administracyjnej nie zawarto zapisu dotyczącego wskazania art. 39 ustawy o pomocy społecznej jako głównej podstawy przyznania pomocy w postaci zasiłku celowego.

Kwestionariusze rodzinnych wywiadów środowiskowych wypełniane są przez pracowników socjalnych niedokładnie, nie wszystkie rubryki wywiadów posiadają odpowiednie zapisy. „Diagnoza/Ocena sytuacji rodziny, wnioski pracownika socjalnego” nie są uzupełniane albo zawierają jedynie zapis o posiadaniu dodatkowych zasobów pieniężnych przez rodzinę (np. 500+). Ponadto w niektórych przypadkach stwierdzono brak daty wpływu na złożonym przez świadczeniobiorcę wniosku

Zespół kontrolujący nie wniósł zastrzeżeń co do zasadności przyznania pomocy z tego rodzaju świadczenia.

(akta kontroli str. 16 – 56)

PODSUMOWANIE KONTROLI

W trakcie czynności kontrolnych na bieżąco wyjaśniano zagadnienia z zakresu kontroli, a także omówiono z Kierownikiem ustalenia z kontroli, opisane w treści niniejszego protokołu:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach z zakresu przyznawania pomocy w postaci jednego gorącego posiłku w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 w decyzjach administracyjnych przywoływano zapis świadczący o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności, podczas gdy rodzaj, okres na jaki przyznawano świadczenie oraz uzasadnienie decyzji nie wskazywały na konieczność zastosowania tego rygoru. Jest to niezgodne z art. 108 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022, poz. 2000).
2. W trzech skontrolowanych sprawach z zakresu realizacji świadczeń w postaci zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych pomoc przyznawano na okres kilku miesięcy. Świadczenie w postaci zasiłku celowego lub celowego specjalnego z zasady powinno być świadczeniem o charakterze jednorazowym na konkretny cel, a nie świadczeniem okresowym. Zatem regularne przyznawanie zasiłków celowych i celowych specjalnych jedną decyzją, np. na okres 2 miesięcy po 200 zł miesięcznie, nosi znamiona świadczenia okresowego, przekracza zatem założenia art. 39 i art. 41 ustawy o pomocy społecznej.
3. W 4 skontrolowanych sprawach realizacji świadczeń w ramach zasiłków celowych w podstawie prawnej decyzji administracyjnej nie zawarto zapisu dotyczącego

wskazania art. 39 ustawy o pomocy społecznej jak głównej podstawy przyznania pomocy w postaci ww. zasiłku, co jest niezgodne z zapisami art. 107 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

4. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. (Dz.U. z 2021, poz. 893) określono sposób, terminy przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych oraz wzory poszczególnych kwestionariuszy wywiadów i oświadczeń niezbędnych do złożenia przez świadczeniobiorcę w toku prowadzonego postępowania. Podczas czynności kontrolnych zespół kontrolujący stwierdził, że kwestionariusze rodzinnych wywiadów środowiskowych wypełniane są przez pracowników socjalnych niedokładnie, nie wszystkie rubryki wywiadów posiadają odpowiednie zapisy, nie opisywano szczegółowo sytuacji osoby lub rodziny. Ponadto „Diagnoza/Ocena sytuacji rodziny, wnioski pracownika socjalnego” zawiera jedynie zapis o posiadaniu dodatkowych zasobów pieniężnych przez rodzinę (np. 500+). Zgodnie z § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia, *w ramach przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy i diagnozy sytuacji danej osoby lub rodziny i formułuje wnioski z nich wynikające, stanowiące podstawę planowania pomocy.* Stwierdzić należy zatem, że rodzinne wywiady środowiskowe sporządzane przez pracowników socjalnych Ośrodka są niezgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Ponadto w niektórych przypadkach stwierdzono brak daty wpływu na złożonym przez świadczeniobiorcę wniosku

Zgodnie z § 16 pkt 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. poz. 2285), protokół kontroli zawiera ocenę skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta. W związku z powyższym działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człopie oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Przeprowadzenie kontroli zostało odnotowane w ewidencji kontroli pod pozycją 3/2022.

Przed podpisaniem protokołu kontroli, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści, w ciągu 7 dni od daty otrzymania do podpisu.

Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 2 listopada 2022 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których egzemplarz oznaczony nr 1 pozostaje w jednostce kontrolowanej.

Właściwe podpisy na oryginale